

Zuidrandflat 40 jaar

Open, respectvol, eigen

Schets
van een
bijzonder
gebouw

Inhoud

Voorwoord	5
Het begin	6
Interview oud-bestuurders	10
1975-1985	12
Interview bewonersgroep	14
1985-1995	16
Interview oudgedienden	20
1995-2005	22
Interview professionals	24
2005-2015	26
Colofon	30



Veertig jaar wonen op humanistische principes

De Zuidrandflat een bijzonder gebouw

De Zuidrandflat is een bijzonder centrum voor senioren in Kort Haarlem, de Goudse wijk zo pal naast de binnenstad. Veertig jaar geleden werd het fundament gelegd voor ook in deze tijd een eigentijds pand met 220 zelfstandige woningen. Daar hebben we aandacht voor. Die aandacht vindt u terug in dit boek waarin we teruggaan in de geschiedenis. Een kijk op bijna een halve eeuw inzet voor wonen en zorg voor humanistische senioren in de Goudse regio.

We doen dit met een aantal interviews waarin markante bewoners, medewerkers en bestuursleden hun persoonlijke ervaringen delen. En we doen dit door in stappen de historie van de Zuidrandflat te beschrijven. Dit boek beschrijft en tekent de sfeer, de sfeer van toen en die van nu. Het past binnen de traditie van Woonpartners Midden-Holland om onze geschiedenis goed vast te leggen.

Daarin mag de Zuidrandflat zeker niet ontbreken. De Stichting Zuidrandflat ging na jaren van intensieve samenwerking begin 2015 op in Woonpartners Midden-Holland. Dat én het veertig-jarig bestaan van het gebouw zijn prachtige redenen voor een mooi feest en natuurlijk voor het verschijnen van dit jubileumboek.

We wensen u veel leesplezier toe.

René Mascini
directeur-bestuurder
Woonpartners Midden-Holland

Het begin

Na de Tweede Wereldoorlog zet de regering onder aanvoering van met name Willem Drees vele voorzieningen op voor senioren. Het algemene idee tijdens de wederopbouw is dat senioren van een onbezorgde oude dag mogen genieten. We gaan goed voor onze senioren en andere kwetsbare groepen in onze samenleving zorgen. De heer John Kruijsheer is oud-voorzitter van de Stichting Zuidrandflat en vanaf het allereerste begin in 1966 bij het basisinitiatief voor de Zuidrandflat betrokken. Hij schrijft in 1985 in het tienjarig feestbulletin: "Dit betekende een groei van het aantal bejaardentehuizen waarin men, als men 65 jaar was, opgenomen kon worden en dan 100% verzorging genoot. Wetten, zoals de AOW en de Algemene Bijstandswet gaven de gelegenheid om onafhankelijk van de eigen financiële positie een dergelijke verzorging te bekomen."

Voor humanistische senioren

Eind jaren zestig begint het denken hierover te veranderen. Er zijn dan veel senioren in bejaardenhuizen die zich nog prima zelfstandig kunnen redden. Er moest iets meer komen dan puur een bejaardenhuis met zoveel zorg. De Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden (HSHB) in Amsterdam is een organisatie die hier ook zo over denkt. De HSHB ontwikkelt samen met architectenbureau Zuiderhoek en bouwbedrijf BAM een plan om woningen te bouwen in stapelvorm. Er moeten algemene ruimten aan worden toegevoegd en beperkte voorzieningen, zoals 24-uurs toezicht. Het moet iets anders worden dan een verzorgingsflat of bejaardenhuis: hier worden in die tijd mensen van 65 jaar en

ouder voor 100 procent verzorgd. Maar is dat wel altijd nodig? Vinden mensen die zich nog goed voelen dat wel prettig? Het idee is om gemakkelijk toegankelijke en ruime woningen te bouwen voor zestigplussers. Mensen vinden het op die leeftijd – ook eind jaren zestig – prima om zelfstandig te wonen, alleen... hun vertrouwde woning met die lastige zoldertrap en enorme tuin die je moet onderhouden. Dát wordt een grote belasting.

Ook in Gouda

Al in 1966 ontstond in Gouda het idee om een nieuw wooncentrum voor senioren op te zetten. Er is dan al een stichting die is opgericht door het Humanistisch Verbond en Humanitas. De Stichting Huize Bloemendaal wil een verzorgingshuis voor senioren op humanistische grondslag realiseren. De contouren beginnen te ontstaan voor wat later de Zuidrandflat wordt. De oorspronkelijk geplande locatie voor het gebouw was een terrein ten oosten van de Bloemendaalseweg. De stichting loopt echter tegen problemen aan. Het Rijk vindt dat Gouda al voldoende verzorgingshuizen voor senioren heeft en dus worden de plannen veranderd. Het idee is nu om een woonvoorziening te realiseren voor zelfstandig wonende senioren die zich verbonden voelen met het humanisme. Dit sluit nauw aan bij de visie van de HSHB. De kans om de plannen echt te realiseren komt als het Ictersonziekenhuis in Kort Haarlem wordt afgebroken en er op deze nieuwe locatie ruimte voor nieuwbouw ontstaat. Er moet snel worden gehandeld en dat gebeurt ook.

Voortvarende aanpak

In 1971 ontstaat een nieuwe stichting – de latere Stichting Zuidrandflat - die deze kans met beide handen aangrijpt en voortvarend met de plannen verder gaat. In 1972 gaat de Werkgroep Wooncentra voor Ouderen onder leiding van de HSHB aan het werk. De HSHB en de Humanistische Bouwstichting Bejaardenhuisvesting (HBB) hebben de nodige ervaring in het begeleiden van dit soort bouwprojecten. Er komt heel wat bij kijken en dan komt deze extra kennis van de HSHB en HBB erg goed van pas. Het gaat om beoordeling van het ontwerp van de architecten en van de bouwtekeningen, de financiering voor het project en natuurlijk de overheidsregels. Er zijn andere praktische zaken, zoals het beoordelen van offertes van bouwers en keuze voor materiaal en installaties. Ook gaan de twee landelijke humanistische stichtingen het toekomstige bestuur van de Zuidrandflat bijstaan bij het aanvragen van de juiste vergunningen en – ook belangrijk – een goede communicatie naar buiten over dit nieuwe project en natuurlijk de mogelijkheid voor belangstellenden om zich aan te melden. De HSHB helpt de lokale Goudse stichting ook met het goed op poten zetten van de bestuurszaak en alles wat daarbij komt kijken. Denk aan toewijzing, huurcontracten, huisregels en het personeel en de beheerders én hun taken in het nieuwe wooncentrum. Er wordt ook al vroeg nagedacht over vormen van personenalarmering via de beheerder. In de avond en nacht helpen de bewoners hier zelf aan mee. Werk aan de winkel dus!

Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden en Humanistische Bouwstichting Bejaardenhuisvesting

De HSHB en de HBB lopen als een rode draad door de geschiedenis van de Zuidrandflat. De Stichting Zuidrandflat is in de eerste vijftien jaar bij de HSHB aangesloten. De visie van de HSHB blijft dus lang leidend voor het bestuur van de Stichting Zuidrandflat en voor de bewoners. De Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden (HSHB) werd in 1960 opgericht door De Vrije Gedachte, Humanitas en het Humanistisch Verbond. In 1996 vond een fusie plaats met onder andere de HBB. Er bleef daarna een aparte stichting HSHB actief. Dit werd een fonds dat vanuit een humanistisch perspectief, vernieuwende activiteiten in de ouderenzorg bevordert en financieel ondersteunt. Het kantoor van de HSHB bevindt zich in Amsterdam. De Humanistische Bouwstichting Bejaardenhuisvesting (HBB) werd opgericht op 12 september 1966, nadat de Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden (HSHB) de contacten met woningbouwcorporatie NCHB (Nederlandse Centrale voor Huisvesting van Bejaarden) had verbroken. Deze laatste werd 'te neutraal' geacht. De HBB had als doel het bouwen van bejaardenhuizen voor de HSHB. In 1996 zijn de HBB, de HSHB en de NCHB opgegaan in stichting Woonzorg Nederland.

Het ontwerp van 218 zelfstandige woningen en twee beheerderswoningen, de voorbereidingen van het project en de bouw zelf verlopen voorspoedig. Het gaat zelfs zo voorspoedig dat het nieuwe wooncentrum na een succesvolle bouwperiode al in 1975 in gebruik wordt genomen. Dit gebeurt op 12 september van dat jaar. Het idee dat rond 1966 ontstond, is een feit: een echte woonvoorziening voor Goudse senioren, op humanistische grondslag: Stichting Wooncentrum voor Ouderen 'Zuidrandflat'.

Zuidrandflat 40 jaar

Schets van een bijzonder gebouw



Goudsche Courant, 9 november 1973

INTERVIEW

Ex-bestuurders aan het woord

“Deze fusie biedt de Zuidrandflat een goede toekomst”

Tineke Pennekamp en Annemieke Zoontjens



Tineke Pennekamp was voorzitter van de Raad van Commissarissen, Frits Gardenbroek voorzitter en Annemieke Zoontjens vice-voorzitter van het bestuur van Stichting Zuidrandflat. Zij maakten de fusie met Woonpartners van nabij mee: sterker nog, zij zaten er bovenop, namen het fusiebesluit en Frits speelde een hoofdrol in het uitvoeringstraject dat leidde tot de fusie per 1 januari 2015.

Waarom besteed je veel vrije tijd aan het besturen van een woningcomplex als de Zuidrandflat? Tineke: “Het leek me leuk om te doen, zo eenvoudig is het. Als jurist met specialisatie bestuursrecht vind ik functioneren in een Raad van Commissarissen interessant. Overigens had de Raad een bijrol; het bestuur stond altijd centraal.” Annemieke vond en vindt de Zuidrandflat een voorbeeld van goede ouderenhuisvesting. “Daar wilde ik wel mijn bijdrage aan leveren. In mijn dagelijks werk zag ik al te vaak hoe het wonen van ouderen niet optimaal uitpakte.”

Boeiende bezigheid

Voor Frits was dat reden om in het bestuur te stappen. Hij vindt besturen en toezicht houden een boeiende bezigheid en wilde zijn jarenlange bestuurlijke ervaring uit de zorgsector ook graag in de volkshuisvesting toepassen. “Als voormalig toezichthouder bij Zorgpartners Midden-Holland in de ouderenzorg leek mij een bestuurdersrol in de ouderenhuisvesting een interessant vervolg. Verder vond ik het een uitdaging om mijn ervaring met samenwerking tussen partners en fusieprocessen in te brengen in de beoogde fusie tussen de Zuidrandflat en een gezonde,



grotere partner in de regio. Met name omdat het fusietraject bij voorkeur nog in 2014 afgerond moest worden, leek het mij mooi om deze ervaring ook snel toe te kunnen passen.”

Nieuwjaarsreceptie met een dansje

Bestuurders hadden niet zo vaak direct contact met de bewoners. Wel was er veel contact met de twee bestuursleden die namens de bewoners in het bestuur zaten. En er was regelmatig contact met het bestuur van de bewonersvereniging over het bestuursbeleid. De nieuwjaarsreceptie was een jaarlijks hoogtepunt. Annemieke: “Daar werden aanvankelijk tamelijk saaie en lange toespraken afgestoken, maar gaandeweg werden die korter en kwamen er optredens van bijvoorbeeld een shantykoor voor in de plaats. De directeur praatte alles met zichtbaar plezier aan elkaar. En er werd gedanst... Waar zie je dat op een nieuwjaarsreceptie?”

Het moest anders

De fusie betekende het einde van de Raad van Toezicht en van

het bestuur. Nu is de Zuidrandflat één van de complexen van Woonpartners, maar wel een bijzondere. “Voor de bewoners is het misschien wel jammer”, zegt Annemieke. “Het personeel was er altijd en gemakkelijk aanspreekbaar. Dat zal nu minder zijn. Maar verandering was onvermijdelijk.” Tineke en Frits zijn het daar helemaal mee eens. De argumenten, die de doorslag hebben gegeven voor een fusie, vliegen over tafel. De eisen die de overheid en de toezichthouders stellen, zijn een nog steeds groeiende belasting voor zo’n kleine organisatie. Een groot onderhoudsproject kon niet goed worden aangestuurd. De bestuurstaken werden te omvangrijk en daardoor kwam een fusie in beeld. Mede daardoor ging het in die periode ook niet goed in de relatie tussen de toenmalige bewonersvereniging enerzijds en de directeur en het bestuur anderzijds. Het moest voor een goede en veilige toekomst van de Zuidrandflat anders georganiseerd worden.

Mooi geregeld

Tineke: “Er waren meerdere fusiekandidaten, maar Woonpartners was de meest geschikte partij.” Toen het besluit om te fuseren eenmaal genomen was, pakte Frits de zaken heel voortvarend aan. “Ik wilde het traject graag in gaan met het bestuur en de Raad van Commissarissen samen en met een brede gemotiveerde groep bewoners. Dat werd de Klankbordgroep. Hierin dachten 14 actieve bewoners mee over het belang van de verschillende faciliteiten en activiteiten als concrete invulling van de fusie. Aan Woonpartners hebben we een goede en betrouwbare partner. Het is nu mooi geregeld, in een fusie die de toekomst van de Zuidrandflat zeker stelt, inclusief het behoud van veel faciliteiten voor de bewoners.”

Geen serviceflat, een wooncentrum voor senioren

1975-1985



Goudsche Courant, 15 december 1973

De oprichters van de Zuidrandflat willen het woongebouw in eerste instantie serviceflat noemen. De Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden (HSHB) adviseert een andere naam. Serviceflat klinkt té verzorgend en dat is de Zuidrandflat juist niet. Het wordt een wooncentrum voor senioren. Het gebouw bestaat uit twee gebouwen die met elkaar verbonden zijn in de laagbouw. Daar bevinden zich de algemene ruimten.

De woningen krijgen dus een humanistische basis, in 1975 een noviteit in de gemeente Gouda. Het is de bedoeling dat er senioren uit de eigen gemeente gaan wonen. Het blijkt toch wat lastig om alle 218 woningen aan de man te brengen. Al snel besluit het bestuur om ook mensen van buiten de gemeente toe te laten. Bewoners moesten in die tijd lid zijn van het Humanistisch Verbond. Later werd dit losgelaten en werd van de bewoner verwacht dat men met respect voor elkaar leeft en zorgt.

Bij de verhuizing is in veel gevallen een financiële tegemoetkoming mogelijk om de verhuis- en herinrichtingskosten te dekken. Deze vergoeding betaalt de gemeente. Daarnaast is er een huurgewenningsbijdrage van het Rijk die rond 1980 wat wordt versoerd. Zo is er vanaf dan geen huurgewenningsbijdrage meer als iemand vrijwillig naar de Zuidrandflat (of een andere seniorenwoonvoorziening) verhuist. De hoogte van de bijdrage is inkomensafhankelijk.

Humanistisch gedachtegoed

Bij de toelating als bewoner speelt het delen van het humanistische gedachtegoed eigenlijk als vanzelfsprekend een grote rol. Zo is een lidmaatschap van Humanitas of het

Humanistisch Verbond verplicht. De beheerder en sociaal werker is vanaf het beginjaar mevrouw Riet van Hazendonk. Als iemand zich aanmeldt voor een woning, komt ze op huisbezoek om kennis te maken. Ze bekijkt de manier waarop mensen leven. Iemand moet passen in de Zuidrandflat, daar wordt goed naar gekeken. Dit blijkt ook uit de beoordeling daarna door de toewijzingscommissie van het bestuur. Als de commissie akkoord is met de nieuwe bewoner en ook mevrouw Van Hazendonk haar goedkeuring geeft, kan een nieuwe bewoner zijn of haar intrek nemen. Mevrouw Van Hazendonk blijft jarenlang verbonden aan de Zuidrandflat, later als directeur. Midden jaren negentig neemt ze afscheid.

‘Seniorenvriendelijk’

De Zuidrandflat is zijn tijd ver vooruit. Al bij het ontwerp gaan de initiatiefnemers uit van lang zelfstandig wonen voor senioren. De appartementen zijn dus ruim, ruimer dan in de meeste andere gebouwen die in de jaren zeventig voor senioren zijn gebouwd. Het vooruitstrevende zie je verder terug in de brede deuren die zonder drempels worden aangebracht. Ze zijn dus goed toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Ook de toilet- en doucheruimten zijn relatief groot en worden van veilige handgrepen voorzien, er komen hoge toiletten en elektrische kookplaten. De woningen zijn verder voorzien van centrale verwarming, zonneschermen en balkons.

Meer dan alleen wonen

Er wordt gedacht aan meer dan wonen alleen. Er moet ruimte zijn voor ontspanning. Vanaf het begin zijn er dus een recreatiezaal, biljart, hobbyruimte en een vergaderruimte.

Maar er is meer: de Zuidrandflat heeft een fietsenstalling, een ruimte voor vuilcontainers en een wasruimte. Het gaat het bestuur van de Stichting Zuidrandflat om de totale sfeer in het wooncentrum. Die ademt het humanisme: een open levenshouding, respect voor elkaar en samenwerking met bewoners en medewerkers. Iedereen kan naar eigen inzicht en visie zijn of haar leven inrichten en eigen keuzes maken. De bewoners laten elkaar daarin vrij. Als mensen té zorgbehoevend worden besloten ze meestal zelf om het gebouw te verlaten.

De heer Kruijsheer, dan voorzitter van de Stichting Zuidrandflat, schrijft hierover in 1985: “Op deze wijze heeft zich een woonsfeer ontwikkeld, die het voor bewoners prettig maakt in de Zuidrandflat te verblijven. Zo er al problemen waren, zijn ze nooit geëscaleerd en gezamenlijk opgelost.”

‘De taken in een wooncentrum voor ouderen’

De visie van de Zuidrandflat sluit in deze dagen aan bij de filosofie van de HSHB uit 1979. Zij maakt in een wooncentrum als de Zuidrandflat onderscheid tussen de ‘woontak, sociaal-recreatieve tak, voorzieningentak (beperkt en geen zorg!) en een samenwerkingstak’. De wooncentra zijn en blijven écht bedoeld voor zelfstandig wonende humanistisch georiënteerde senioren. Heel bewust wordt een verzorgingshuis als een aparte voorziening benoemd. Het wooncentrum mag geen verzorgingshuis worden. Als senioren slechter worden en zelfstandig wonen niet meer mogelijk is, moeten ze dus verhuizen.

INTERVIEW

Er zit pit in de bewoners van de Zuidrandflat

Principeovereenkomst garandeert behoud van wat bewoners belangrijk vinden

v.l.n.r.: Wil Miltenburg, Riet de Mol, Wim Stekelenburg



“Als er op de hertenwei naast de Zuidrandflat een hertje geboren was, ging de directeur rond met beschuit met muisjes”, vertelt mevrouw Miltenburg, secretaris van de bewonersvereniging in oprichting. “Toen onlangs de gemeente aan opheffen dacht, kwamen bewoners in het geweer om de hertenwei te redden.” En met succes: er werd geprotesteerd en huis aan huis 1200 euro opgehaald. De hertenwei blijft. Er zit dus pit in de bewoners van de Zuidrandflat.

Dat zie je ook aan de vele activiteiten in de flat. “Die worden vooral door de bewoners zelf georganiseerd. Allemaal clubjes”, zegt de heer Stekelenburg, penningmeester van de vereniging in oprichting. “Ik denk wel een stuk of tien; van bingo tot biljarten en groepen die gezamenlijk schilderen of eten. En dat loopt allemaal gewoon door hoor, ook nu er even onduidelijkheid is rond de bewonersvereniging. Er is altijd wat te doen.”

Uit het dal

De Zuidrandflat had vele jaren een actieve bewonersvereniging, maar toen de Stichting Zuidrandflat en Woonpartners Midden-Holland over fusie praatten, verkeerde die helaas in een bestuurlijk dal. Toen bleek eens temeer de veerkracht van de bewoners. Om toch een stem te hebben in het fusieproces richtte een groep actieve bewoners de Klankbordgroep op. Belangrijkste doel: het behoud van alles wat het wonen in de Zuidrandflat zo aantrekkelijk maakt. Het resultaat: een principeovereenkomst met Woonpartners waarin veel geregeld is, zoals het (gratis) gebruik van de gemeenschappelijke ruimten en veel andere faciliteiten.



En in volle vaart vooruit

De Klankbordgroep wil ook het bestuur van de nieuwe bewonersvereniging zijn. Uit hun midden kozen de actieve bewoners een dagelijks bestuur van zes personen, waaronder mevrouw Miltenburg en de heer Stekelenburg, met mevrouw De Mol als voorzitter. “We zitten even in een merkwaardige positie”, zegt ze. “De oude bewonersvereniging is opgeheven, maar de nieuwe bestaat officieel nog niet. De statuten liggen bij de notaris. Als die er zijn, kan een definitief bestuur gekozen worden. Ik denk wel dat wij ons verkiesbaar gaan stellen.”

Ambitieuus

Ambitieuus is het nieuwe, voorlopige bestuur zeker. Mevrouw De Mol: “Wij willen de belangen van de bewoners behartigen en de vele bewonersactiviteiten in de Zuidrandflat ondersteunen. Wat de toekomstige bewonersvereniging verder gaat doen, is onderwerp van discussie.” Een bloemetje voor

wie naar ziekenhuis gaat, een luisterend oor... De één vindt dat leuk, de ander helemaal niet.”

Ondersteunen

Veel activiteiten hebben hun ‘eigen’ deelnemers, maar toch kan ondersteuning door de bewonersvereniging helemaal geen kwaad. De heer Stekelenburg: “Het is tegenwoordig moeilijker om bewoners voor activiteiten te interesseren. Waarom? Ik denk dat veel bewoners tot op hoge leeftijd meer hun eigen dingen willen en kunnen doen. Er zijn er zat met een caravan of een huisje en met activiteiten buitenshuis. Activiteiten in de Zuidrandflat hebben meer concurrentie dan vroeger. De bewonersvereniging kan helpen de activiteiten nog aantrekkelijker te maken.”



1985-1995 Tien jaar Zuidrandflat

De nazomer van 1985 staat in het teken van het tienjarig jubileum van de Zuidrandflat. Er wordt een uitgebreid programma opgezet dat de hele septembermaand beslaat. De bewoners hoeven zich bepaald niet te vervelen met een officiële receptie, rommelmarkt, een heuse aubade door muziekkorps Caecilia, wandelpuzzeltocht en een bingoavond. Een wandeltocht langs oude gevels en gebouwen in Gouda, een tentoonstelling en optredens van het zangkoor van de Zuidrandflat mogen daarbij niet ontbreken. Ook het vijftienjarig bestaan in 1990 wordt uitgebreid gevierd met een groot aantal heel verschillende activiteiten en een slotfeest. De festiviteiten in september duren dan twee weken.

‘Goed wonen in de Zuidrandflat’

In 1990 onderzoekt het Ministerie van Volkshuisvesting de woon- en leefsituatie in de 15 Humanitas-woonvormen in ons land. De Zuidrandflat krijgt een positieve beoordeling. Het rapport heeft de titel ‘Het is goed wonen in de Zuidrandflat’. De woonsituatie is voor die tijd nog altijd vooruitstrevend.

Zuidrandflat wordt een zelfstandige woningcorporatie

In 1992 dient het bestuur van de Zuidrandflat een aanvraag in om toegelaten te worden als ‘instelling voor de volkshuisvesting’, een woningcorporatie dus. Daarvoor is de Zuidrandflat sinds de oprichting een zogenaamde Niet Winstgevende Instelling (NWI). Staatssecretaris Heerma adviseert de NWI’s om toelating als woningcorporatie aan te vragen. Zo blijven ze in aanmerking komen voor financiële steun bij nieuwbouw- of verbeterplannen. Het Rijk loopt voor NWI’s meer risico dan bij ‘toegelaten instellingen voor de volkshuis-

vesting’ en geeft ze daarom geen financiële middelen bij bijvoorbeeld grote renovaties. De reden: bij NWI’s ontbreekt een toezichthouderregime dat woningbouwverenigingen of woningstichtingen wel kennen. In deze periode kan de Zuidrandflat een grote renovatie nog zelfstandig uitvoeren. Dit gebeurt na een grondige enquête waarmee bewoners hun verbeterwensen kunnen aangeven. Omdat de Rijksoverheid de NWI’s geen steun meer geeft bij dit soort projecten, besluit het bestuur dus tot de aanvraag naar woningcorporatie. Het bestuur motiveert dit in een brief aan de gemeente van 3 november 1992: “We willen alert blijven en tijdig kunnen inspelen op de ontwikkelingen. Hiermede kan leegstand voorkomen worden, maar het kan mogelijkserwijs noodzakelijk zijn overheidssteun te verkrijgen. Al deze overwegingen zijn de aanzet geweest tot de aanvraag om toelating, die in feite door de wettelijke maatregelen sinds 1990 door de staatssecretaris worden geadviseerd.” Het bestuur schrijft verder: “Het is niet de bedoeling om als woningcorporatie op de Goudse markt te gaan opereren, maar wij willen door behoud van onze zelfstandigheid en financiële mogelijkheden ook in de toekomst de belangen van ouderen met betrekking tot de huisvesting blijven behartigen, zoals wij nu al meer dan 15 jaar doen.” De Zuidrandflat gaat vanaf 1995 verder als heuse woningcorporatie, maar wel een heel speciale. De heer Kruijsheer wordt vanaf dat moment voorzitter van de Raad van Commissarissen. Deze interne toezichtsvorm is immers verplicht bij een woningcorporatie. Nieuwe voorzitter van het bestuur is de heer Ron Harms.



• Deelnemers aan de wandelpuzzeltocht ‘verdwaald’ in hun eigen wijk. De opdrachten bleken menigsen niet mee te vallen.

Puzzeltocht jubilerende Zuidrandflat

Ouderen soms op dwaalspoor

Gouda — Het stadsdeel waar je woont mag in het dagelijks leven nog zo bekend zijn, tijdens een wandelpuzzeltocht kun je er behoorlijk op een dwaalspoor raken. Deelnemers aan de wandelpuzzeltocht ‘verdwaald’ in hun eigen wijk. De opdrachten bleken menigsen niet mee te vallen. Door bewoner M.W. van Riel was een hooppuzzeltocht voor de ouderen uitgesteld als één van de jubileumactiviteiten van de tienjarige flat. In principe vertrokken de wandelaars twee aan twee met vijf minuten tussentijd, maar al snel bleek een aantal aan ‘stay-ereen’ te doen (het volgen van de voorgangers), zodat de groepjes vlot aangroeiden tot een deelnemer of acht. Dat bleek wel na gezellig. Bovendien was het - bij uitzondering - prachtig weer voor een wandeltocht.

Goudsche Courant, 11 september 1985



Veel belangstelling

Vanaf deze periode krijgen leden van het Humanistisch Verbond, Humanitas of de Vrije Gedachte voorrang bij de woningtoewijzing. Het bestuur van de Zuidrandflat stelt woningen nu ook ter beschikking aan mensen met een



Goudsesnippers

andere (kerkelijke) levensbeschouwing. De eis om lid te zijn van de humanistische beweging wordt dus losgelaten. Er is onder senioren veel belangstelling om in het gebouw te komen wonen. Het bestuur wil wel dat de 'nieuwkomers' de ideeën van de stichting onderschrijven: openheid, respect en elkaar vrijlaten in leefstijl. Er verandert meer. Ook de band met de HSHB wordt begin jaren negentig losser. De statuten worden aangepast en de Stichting Zuidrandflat is niet meer formeel aan de HSHB verbonden. Wel wil het bestuur de relatie met de HSHB zo hecht mogelijk houden.

Meer activiteiten

Mevrouw Riet van Hazendonk is eerst sociaal beheerder en wordt later directeur. Zij is dan dus verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding. In 1998 neemt ze afscheid, haar opvolger is in 1998 de heer Cecil Fuijschot. In die jaren komen er vele gezamenlijke activiteiten van de grond. Dat vinden het bestuur en de bewonersvereniging belangrijk om mensen niet te laten vereenzamen en het samen gezellig te maken. Bewoner Piet Slagboom woont sinds 1994 in het gebouw. In een brief somt hij een hele lijst op met zaken die in die jaren van de grond komen. Er ontstaat een 'koffiespeciaal en een tekencub'. Ook is er op woensdag een gemeenschappelijke maaltijd, 'de maaltijden worden van buiten aangeleverd'. Er is een zangkoor en maandelijks dus een koffiespeciaal. Tijdens deze ochtend komen professionals van buiten over hun werk vertellen. Zo zijn bijvoorbeeld artsen, apothekers, de wijkagent en de brandweer te gast. De ochtend wordt meestal door twee vrijwilligers georganiseerd.



Goudsche Courant, 1985

INTERVIEW

Twee oudgedienden over wonen in de Zuidrandflat

“Voor mij is dit de ideale manier van wonen”

Piet Slagboom, Mevrouw Kuijper



“Ik zeg niet dat vroeger alles beter was, helemaal niet. Maar er was een jaar of twintig geleden wel meer gemeenschapsgevoel, meer zin om dingen met elkaar te doen.” Dat zegt de heer Slagboom, die 21 jaar geleden met zijn vrouw in de Zuidrandflat kwam wonen. Mevrouw Kuijper betrok er enkele jaren later met haar man ook een appartement. Hoe kijken zij terug op zo’n twintig jaar wonen in de Zuidrandflat?

Overeenkomsten tussen de twee zijn er zeker. Allebei zijn ze in de negentig. Ze woonden allebei in de Goudse wijk Bloemendaal en vertrokken daar vanwege de gezondheid. Ze bleven allebei alleen achter na het overlijden van hun partner. En ze zijn dus allebei ‘oudgedienden’ in de Zuidrandflat, want nog maar weinig van de huidige bewoners wonen er zo lang als zij.

Ook verschillen

Versillen zijn er ook. “Ik ben niet zo’n spelletjesmens”, zegt mevrouw Kuijper. “Ik ken mijn burens en wat andere mensen in de flat, dat natuurlijk wel. En dat is voor mij genoeg. Maar de laatste paar jaren kom ik niet veel meer buiten, dat vind ik te vermoeiend.” De heer Slagboom was en is nog steeds heel actief in de Zuidrandflat. “Ik was een paar keer Sinterklaas, zit in de teken- en schilderclub en doe graag mee met allerlei activiteiten zoals de gezamenlijke maaltijd. Ik breng nog steeds eten rond van Tafeltje-dekje.” Hij was negen jaar voorzitter van de bewonersvereniging en ook, gekozen door de bewoners, zes jaar lid van het stichtingsbestuur van de Zuidrandflat.



Lekker droog

Voor mevrouw Kuijper was de Zuidrandflat destijds geen echte keuze. “Ik lag in het ziekenhuis en toen ik daaruit kwam, kregen wij het appartement waar ik nu nog woon. Nee, nooit spijt van gehad, al had ik liever een verdieping hoger gewoond vanwege het licht. Het eerste wat mij destijds opviel? Dat we de deur uit konden zonder nat te worden.” De heer Slagboom koos juist heel bewust voor de Zuidrandflat, die hij omschrijft als ‘flat voor ouderen’. “Mijn moeder woonde hier, dus ik wist hoe het was en dat stond ons zeer aan. De woningen, de service, de sfeer.”

Grotere doorstroming

Over de verschillen tussen toen en nu wil de heer Slagboom nog wel iets zeggen. “Er is een ontwikkeling in de maatschappij. Die wordt harder, prikkeliger. Dat zie je natuurlijk ook terug in de Zuidrandflat. En er zijn nu andere regels waardoor nieuwe bewoners veel ouder zijn als ze hier komen wonen. Ik ervaar een veel grotere doorstroming. Het gevolg: de mensen kennen elkaar minder en de deelname aan activiteiten neemt af. Jammer, maar nog steeds is dit voor mij de ideale manier van wonen. Mijn woning is helemaal geschikt, ook nu ik ouder ben. En er is van alles te doen. Ja, luister, je hebt ook hier mensen die eenzaam zijn. Maar als je contact wilt, dan is het echt niet moeilijk om dat hier te krijgen.”

1995-2005

25 en 30 jarig jubileum



In 2000 bestaat het gebouw 25 jaar. Dit kunnen de bewoners niet zomaar voorbij laten gaan en dat gebeurt dus ook niet. Het wordt gevierd in de aula van de Goudse Waarden met een gezamenlijke maaltijd en muziek. Het 30-jarig jubileum wordt opgeluisterd met een bezoek van de bewoners aan Avifauna.

Verbeteren woongenot

Een volgende grote renovatie vindt plaats in 2003. Dat jaar zijn alle keukens vernieuwd. Er vindt een fraaie modernisering plaats en keukens hebben nu elektrische kookplaten en een magnetron. Maar er gebeurt meer in het verbeteren van het woongenot. Zo komen er brandwerende voordeuren en een brandalarm. Ook worden beide trappenhuizen afgesloten. Hangjongeren in de trappenhuizen zijn dan verleden tijd. Er komen automatische toegangsdeuren en de algemene gangen worden voorzien van nieuwe vloerdekking. Het is een verfraaiingsslag die de levensduur van de Zuidrandflat weer voor jaren verlengt. De bewoners zelf maken zich in deze periode ook hard voor andere zaken. Dat gaat onder andere over de hoogte van de Onroerende Zaak Belasting (OZB). Ook komt er op aandringen van bewoners een bushalte en brievenbussen in de centrale hal.

Bovenaan zitten v.l.n.r. de heer en mevrouw Van Hilten en de heer en mevrouw Kruijsheer tegenover wethouder R. Harms



INTERVIEW

Met de professionals van de Zuidrandflat aan tafel

“Je moet het in je hebben om mensen te ‘omarmen’”

Janinka de Beer



“Het gebouw kan model staan voor veel meer gebouwen. Zo wil je het, als je het leven voor ouderen zo aangenaam mogelijk wil maken. Maar die kant gaat het helaas niet op. In de huisvesting van ouderen is minder ruimte voor de combinatie van gemeenschappelijk, veilig en toch zelfstandig wonen.”

Dat zegt Janinka de Beer. Zij was zeven jaar, tot 1 januari 2015, directeur van de Stichting Zuidrandflat. Aan tafel zitten verder Lenneke van der Hoeven en Ard van Tol, na de fusie allebei sociaal huismeester in de Zuidrandflat. “Jammer dat Gradus er niet bij kan zijn”, klinkt het uit één mond. Gradus Latuheru is de derde huismeester die al 21 jaar in de Zuidrandflat werkt en woont. “Maar Gradus is met vakantie.”

Veel taken

Vier beroepsmensen, waarvan twee parttimers, op 220 woningen met 280 bewoners: is dat niet veel? “Dat werd wel gedacht”, zegt Janinka. “Maar we hadden het altijd hartstikke druk.” Lenneke en Ard beamen dat. Lenneke was tot de fusie medewerker verhuur en bewonerszaken: “We maakten bijvoorbeeld veel werk van een nieuwe verhuur, met een kennismakingsgesprek, introductie, begeleiding. Dat is veranderd. Nu krijgen we nieuwe bewoners direct via WoningNet. Dat is minder persoonlijk en dat vind ik jammer.” Ard begint met een opsomming van taken die hij als technisch gerichte huismeester heeft. “Een controlerondje, spreekuur, reparaties in het gebouw en bij de bewoners thuis, schoonmaakwerk, controle op legionella...” Janinka: “Ik had de dagelijkse leiding en was verantwoordelijk voor de uitvoering van opdrachten die het bestuur mij gaf. Grote klussen zaten daarbij.



Gradus Latuheru

Vooral domotica, met bijvoorbeeld alarmering en ook het groot onderhoud.”

Het moet in je zitten

Ard was jarenlang automonteur, Lenneke had een functie bij een schoonmaakbedrijf. Net als Janinka en Gradus hebben zij feeling voor het omgaan met mensen, ouderen in het bijzonder. Janinka: “Je moet het in je hebben om mensen te ‘omarmen’, belangstelling hebben voor wat zij te zeggen hebben. Gradus heeft dat sterk en op een bijzondere manier. Hij is heel knap in het signaleren dat er iets aan de hand is bij een bewoner. Dat voelt hij goed aan. Omdat hij ook zelf in de Zuidrandflat woont, is hij er altijd: ‘s avonds kun je hem op zijn sloffen in de gang tegenkomen, op weg om nog even iets te controleren of even bij iemand langs te gaan. Binnenkort gaat hij met pensioen; hij zal gemist worden.”



Ard van Tol en Lenneke van der Hoeven

Wennen voor iedereen

De fusie met Woonpartners heeft ingrijpende gevolgen voor Janinka: zij heeft nu een functie binnen Woonpartners. “Ik ga voor de seniorenwoningen van Woonpartners meedenken over veranderingen die het wonen voor ouderen ten goede komen. De ervaring die ik heb opgedaan in de Zuidrandflat kan ik hier prima toepassen. Daar is gelukkig ook ruimte voor.” Ook voor Lenneke en Ard verandert er veel, al bemannen zij nog steeds het kantoor in de Zuidrandflat. “Je hebt te maken met andere regels en met de grotere schaal van Woonpartners. Dat is wennen, ook voor de bewoners”, zegt Lenneke en Ard beaamt dat. “Ja”, zegt Janinka, “er zal wel even tijd voor nodig zijn om een nieuw evenwicht te vinden én het heeft ook zo z’n voordelen. Maar ik denk dat wonen en werken in de Zuidrandflat altijd een mooie ervaring blijft.”

2005-2015

Nieuwe directie

Kees Slingerland (links) en adjunct-directeur Woonpartners Midden-Holland, Willem van den Berge



Cecil Fuijschot wordt als directeur opgevolgd door de heer Van Bruggen. In 2006 wordt Kees Slingerland interim-directeur van de Zuidrandflat. In zijn periode wordt de samenwerking met Woonpartners Midden-Holland voor het technisch beheer en administratie voorbereid. Deze samenwerking wordt in 2007 een feit. Hij draagt het werk dan over aan Janinka de Beer die hem als directeur opvolgt.

Einde van een tijdperk

Een andere markante man verlaat in 2008 de leiding van de Zuidrandflat. De heer Kruijsheer wordt 95 jaar en vindt het tijd om te stoppen met zijn werk als voorzitter van de Raad van Commissarissen. Daarvoor was hij lange tijd voorzitter van het stichtingsbestuur. Het betekent het einde van een leven lang Zuidrandflat: de heer Kruijsheer is er vanaf het prille begin in 1966 bij betrokken. Hij schrijft in een brief aan het stichtingsbestuur: "Het besluit nemen om te stoppen was voor mij moeilijk, omdat ik me zo lang betrokken en verbonden voel met dit wooncomplex. Ik denk dat ik van de zijlijn de ontwikkelingen hier zal blijven volgen, maar ik vind het verstandig om nu te stoppen."

Professionalisering

Er vindt in deze jaren een verdere professionalisering plaats, maar de bewoners blijven nog altijd veel zelf doen. Het blijft dus een hechte gemeenschap. In 2010 zijn er twee fulltime beheerders en maar liefst 50 vrijwilligers! Er is daarnaast één parttime personeelslid (20 uur) voor verhuur- en bewoners-zaken en een directeur die 25 uur per week werkt. Sinds 2007 is dit Janinka de Beer. Na haar aantreden komt Woonpartners



Groepsfoto uit 2007 met onder andere Gradus Latuheru uiterst links, Arie Eikelenboom uiterst rechts en achteraan de directie van Woonpartners René Mascini en Willem van den Berge

nog meer in beeld als deskundige partner. Het is de periode waarin de stichting beseft dat ze met het ouder worden van het gebouw meer kennis goed kan gebruiken. De samenwerking wordt in stappen steeds hechter. De administratie komt dus bij Woonpartners te liggen: huur innen en regelen van het financiële aspect bij verhuizingen. Ook het opstellen van de jaarrekening en de afrekening servicekosten gebeuren inmiddels via Woonpartners. Toch blijft één belangrijk element nog altijd in handen van de stichting: ze blijft zelf de woningen verhuren.

Gegadigden kunnen zich aanmelden bij het bureau van Zorgpartners. Zij ontvangen voor Gouda de aanmeldingen voor dergelijke woonvormen. Met belangstellenden voor de Zuidrandflat wordt een kennismakingsgesprek gehouden. Wanneer iemand voldoet aan de leeftijd - die voor toelating inmiddels is bijgesteld op 55 plus - en de inkomenstoets, dan kan de belangstellende op de wachtlijst van de Zuidrandflat worden geplaatst. Wanneer er een woning vrijkomt, wordt de woning aangeboden aan degene die bovenaan de lijst staat.

De laatste directeur

Janinka de Beer was sinds 2007 directeur van de Stichting Zuidrandflat en is nu senior woonconsulent bij Woonpartners. Ze legt in een interview uit 2010 uit waarom de Zuidrandflat zo goed functioneert. "Het geheim is een goede aansturing. Niets meer en niets minder. Dit model past in de fase van de huidige ontwikkeling van de Zuidrandflat. De bewoners kunnen direct bij iemand terecht. Dat geeft rust en een veilig gevoel." Tegengaan van eenzaamheid is een van de speerpunten van

Janinka de Beer. Domotica helpt daarbij. Het is meer dan personenalarmering. "Met de videofooninstallatie weet je wie er voor de deur staat. Met de huistelefoon kan iemand anderen in het gebouw bellen om een praatje te maken, een afspraak te maken om elkaar te bezoeken of samen op pad te gaan. Met de halszender kan een bewoner iemand anders alarmeren als er iets gebeurt. Daarnaast biedt de zender de mogelijkheid op afstand de deur van de woning te

openen en te spreken met de bezoeker bij de hoofdingang en die toegang te geven tot het gebouw. De halszender heeft dus meerdere functies. Hij wordt daardoor intensief gebruikt als sleutel en daardoor dragen bewoners hem vaker. Wanneer iemand een hulpoproep doet, bijvoorbeeld bij een val, is de halszender bij de hand. Halszenders met alleen de functie voor een oproep voor hulp of zorg liggen vaak in een kastje en zijn dan dus niet binnen handbereik."



In 2015 woont één beheerder-huismeester nog in het gebouw: Gradus Latuheru. Eerder woonde ook Arie Eikelenboom er; hij is na zijn pensionering in 2012 verhuisd. Bewoners vinden het prettig dat er een huismeester is, omdat klusjes snel worden gedaan en problemen snel verholpen.

Ruimte voor scootmobielen

Janinka de Beer zet zich tijdens haar periode ook in voor het beter stallen van de scootmobiel. Rond 2007 staan die meestal op de gangen in het gebouw geparkeerd. De brandweer spreekt de stichting er een aantal malen op aan dat dit niet acceptabel is en wijst op de brandveiligheid. Actie geboden dus. En die actie komt er. Een ongebruikte sportruimte komt in aanmerking als stalling en wordt verbouwd. Bewoners die een scootmobiel stallen ontvangen een sleutel voor de ruimte en betalen een kleine vergoeding voor het opladen van hun scootmobiel.

Zuidrandflat officieel een Woonpartnersgebouw

Sinds 1 januari 2015 gaat de Stichting Zuidrandflat officieel op in Woonpartners Midden-Holland. Het einde van een tijdperk én een nieuw begin. Een begin naar nog vele jaren Zuidrandflat, een bijzonder gebouw.



Overdracht van de voorzittershamer door de heer Frits Gardenbroek aan de heer René Mascini



Colofon

Uitgave: Woonpartners Midden-Holland, Waddinxveen
© 2015, www.woonpartners-mh.nl
Oplage: 350 exemplaren

Auteur: Soet & Blank, Breda
Interviews: Willem Soet
Redactie historische deel: Robert-Jan van 't Veld
Redactie historische beelden: Robert-Jan van 't Veld
Foto's interviews: Sjaak Noteboom
Krantenknipsels: streekarchief Midden-Holland
Foto's en illustraties: archief Zuidrandflat en Oscar van der Wijk
Ontwerp: Link Ontwerpers, Eindhoven
Druk: 4ier4ier, Eindhoven
Productie en begeleiding: Soet & Blank, Breda

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Woonpartners Midden-Holland.

